Významní slovenskí skladatelia 2. polovice 20. storočia

(7. roč.)

V skratke sa dá hudba druhej polovice 20. stor. označiť ako jeden veľký experiment- prinesme čo tu ešte nebolo. V druhej polovici 20. storočia na Slovensku pôsobili:

Juraj Hatrík- hudobný pedagóg venuje sa hlavne tvorbe pre deti, skladby pre klavír Klíčenie semienok, Rozprávky pre Barborku, scénické diela Malý cínový vojačik, Janko Polienko, Mechúrik Koščúrik s kamarátmi, Šťastný princ. Angažuje sa aj pri súťaži z hudobnej náuky Hnúš ťanský akord.

Belo Felix- tvorby učebníc hudobnej výchovy pre ZŠ (niekto by mu mal zakázať túto činnosť)

Ladislav Burlas - hudobný, teoretik, svojou kompozíciou Planctus (nárek) reaguje na udalosti z augusta 1968.

Ilja Zeljenka- písal skladby pre deti napr. Zaklínadlá.

V auguste 1968 na územie vtedajšieho Česko-Slovenska vtrhli vojská okolitých socialistických krajín aby ubránili zachovanie socializmu v tej našej. Na jar v roku 1968 totiž v našej krajine zvolili nového prezidenta, ktorý sa snažil budovať „socializmus s ľudskou tvárou“ politický režim, ktorý by bol menej prísny ako ten čo sme tu mali (bola tu prísna cenzúra, kto nesúhlasil s politikmi alebo na nich nadával skončil vo väzení, nemohlo sa cestovať do západných krajín iba na východ a aj to iba s povolením a tak ďalej). Avšak uvoľnenie režimu sa Sovietskemu zväzu (dnešnému Rusku, ktoré nám vtedy šéfovalo) nepáčilo, a tak k nám poslali vojská aby tento pokus zastavili. Vojská u nás zostali až do roku 1989, aby sme si to náhodou nerozmysleli a poslúchali Rusov. Opäť sa vrátil prísny režim, čo mnoho ľudí sklamalo. Na tieto udalosti teda reaguje Burlas svojou skladbou Planctus.

Vypočujte si skladbu https://www.youtube.com/watch?v=LGq62YSa9p4

?Aké pocity podľa teba chcel autor v poslucháčovi touto skladbou vyvolať a prečo? Ber do úvahy na akú udalosť táto skladba reaguje.

V 60. rokoch vzniklo pri Slovenskom rozhlase Experimentálne štúdio, ktoré sa venovalo elektro-*akustickej hudbe*- hudba komponovaná na to aby nikdy nebol interpretovaná ľuďmi, iba nahraná a pustená. Využívalo sa v nej nahrávanie spevu, hudobných nástrojov, ich mixovanie ale aj pridávanie rozličných iných zvukov do hudby, častým pomocníkom pri tvorbe zvukov bol počítač. V rámci elektro- akustickej hudby dosiahlo toto štúdio veľké úspechy, až kým ho po 1968 nemuseli zatvoriť (kvôli vyššie spomínaným udalostiam, komunistom sa nepáčila jeho činnosť). Významné sú aj úspechy slovenských autorov elektro- akustickej hudby. Skladba Orthogenesis od Jozefa Malovca bola vybraná spoločnosťou Sony aby na nej predviedli svoj vtedy najmodernejší 4 stopový prehrávač. Skladby získala aj mnohé ocenenia v zahraničí.

Vypočujte si ukážku: https://www.youtube.com/watch?v=NJjAbGj6hmE
?Opísali by ste túto kompozíciu ako skladbu? Čo vám pripomínajú zvuky použité v nej?

Pozri si video a vytvor obraty nasledovných intervalov:

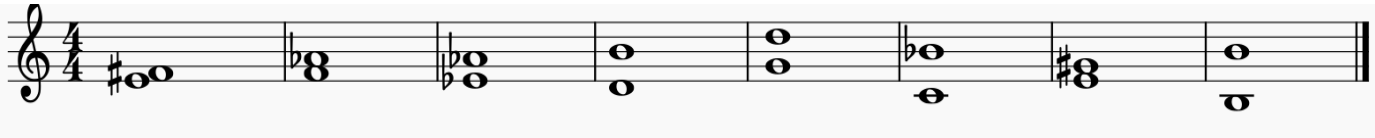

Tajnička na zopakovanie:

AKORD, FANFÁRA, FLAUTISTKA, FORTE, INTERVAL, KÁNON, KAPELNÍK, KLARINET, KLAVÍR, KONCERT, LADIČKA, PARTITÚRA, TRIO

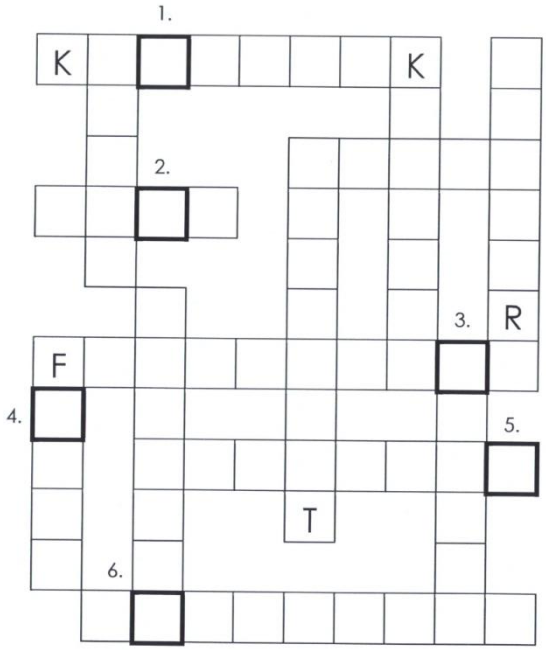

TAJNIČKA: _____